

Arbetarskyddet vid inläring i arbetet i grundexamina inom byggnadsbranschen och husteknik

Duplikat 20/2001

**Arbetarskyddet vid inläring i arbetet i grundexamina inom
byggnadsbranschen och husteknik**

**Arbetsgruppens rapport
16.2.2001**

ISBN 952-13-1311-0
ISSN 1237-6590

Innehåll

Förord

1 Grundexamina inom byggnadsbranschen och husteknik förnyas	7
1.1 Inläring i arbetet och yrkesprov	7
1.2 Arbetarskyddet i läroplansgrunderna	7
2 Allmänt om arbetarskyddet vid inläring i arbetet	9
2.1 Ansvar för examina och inläring	9
2.2 Anordnande av inläring i arbetet och arbetarskyddet	9
2.2.1 Arbetsgivarens och utbildningsanordnarens ansvar	10
2.2.2 Arbetarskyddet för unga arbetstagare	10
2.3 Arbetstiden	13
2.4 Försäkringsskyddet	14
2.4.1 Ersättande av olycksfall	14
2.4.2 Ersättande av skador vållade av studerande	15
3 Rekommendation för byggnads- och husteknikbranscherna	16
3.1 Arbetarskyddet i yrkesproven vid grundexamina	16
3.2 Inläringen i arbete och arbetarskyddet inom byggnadsbranschen och husteknik	16
3.3 Arbetstiden för inläring i arbetet inom byggnadsbranschen och husteknik	19
3.4 Försäkringsskyddet för studerande i inläring i arbetet inom byggnadsbranschen och husteknik	20

BILAGA 1.

Studerandes "arbetarskyddspass"; exempel från utbildningsprogrammet för husbyggnad.

BILAGA 2.

Anmälan till arbetarskyddsdistriktet (blankett nr 5.14 på Internet -adressen lomake.vn.fi)

BILAGA 3.

Kontaktuppgifter till arbetarskyddsdistrikten

BILAGA 4.

Introduktion av studerande i inläring i arbetet på arbetsplatserna

Förord

Den 25.8.2000 tillsatte Utbildningsstyrelsen en arbetsgrupp, vars uppgift var att uppgöra direktiv för tillämpandet av arbetarskyddsförordningarna vid inläring i arbetet i enlighet med läroplansgrunderna inom byggnadsbranschen och husteknik. Syftet med direktivet var att fastställa vilka arbetsuppgifter en studerande har tillstånd att utföra under perioden för inläring i arbetet och med vilka förutsättningar samt hur ansvaret av introduktionen i farliga arbeten fördelas mellan läroanstalten och företagen. Arbetsgruppen hade också till uppgift att uppgöra förslag om hur handledningen och introduktionen i arbetarskyddsåtgärder påvisas i samband med yrkesprov vid grundexamen eller på annat sätt.

Till arbetsgruppen inkallades följande personer:

Arbetarskyddssekreterare Veijo Huotari	Byggnadsförbundet rf
Vicehäradshövding Johanna Karppi	Byggnadsindustrins Centralförbund
Avdelningschef Veli-Pekka Körkkö	Utbildningscentralen Tavastia
Vice distriktschef Markku Marjamäki	Nylands Arbetarskyddsdistrikt
Förtroendeman Timo Mikkonen	YIT Installaatiot Oy
Arbetarskyddschef Tapio Mäkelä	NCC Finland Oy
Projektchef Juha-Ville Mäkinen	Vantaan ammatillinen koulutuskeskus
Äldre regeringssekreterare Antti Posio	Social- och hälsovårdsministeriet
Ombudsman Markku Yliviuhkola	Talotekniikkaliitto ry
Överingenjör Arto Pekkala	Utbildningsstyrelsen, ordförande

Arbetsgruppen bestod dessutom av följande ständiga medlemmar (experter):

Ombudsman Hannu Tamminen	Arbetarskyddscentralen
Avdelningschef Tapani Karonen	Finlands Schaktentreprenörers Centralförbund rf
Specialforskare Jorma Lappalainen	Tammerfors tekniska högskola

Arbetsgruppen träffades fem gånger. Som sakkunnig hördes regeringssekreterare Kaija Suorsa-Aarnio och undervisningsråd Kirsi Kangaspunta från Undervisningsministeriet. Kapitel 2 i rapporten grundar sig på Undervisningsministeriets rapport ”Arbetarskyddet, arbetstiden och försäkringsskyddet vid inläring i arbetet” (Avdelningen för utbildnings- och vetenskapspolitik, enheten för Yrkesutbildning, 6.9.2000).

Företagen inom byggnadsbranschen anser, att möjligheterna att få platser för inläring i arbetet inom branschens företag riskerar att minska, eftersom det finns oklarheter i ansvarsfördelningen beträffande arbetarskyddet, och företagen vill hindra arbetsplatsolyckor med unga i inläring i arbetet.

Arbetsgruppen anser att inlärnning i arbetet kan rekommenderas som inlärningsmetod inom byggnads- och husteknikbranscherna. Beaktandet av arbetarskyddet är speciellt viktigt i de ständigt växlande förhållandena på en byggplats. Den här rapporten innehåller anvisningar och blankettförslag som underlättar uppgörandet av avtal och anordnandet av inlärnning i arbetet. Materialet i rapporten gäller inlärnning i arbetet som utförs utan arbetsavtal och lön i enlighet med läroplansgrunderna. Med arbetsgivare avses i denna rapport ett företag som tar emot en person för inlärnning i arbetet, trots att inlärnningen i arbetet inte sker i ett arbetsförhållande.

Arbetsgruppen föreslår, att materialet i denna rapport skall anlitas vid planeringen av yrkesprovsmaterial och vid beredningen av föreskriften om yrkesprov i läroplansgrunderna. Arbetsgruppen framhåller också, att färdigställandet och tryckandet av materialet i rapporten skulle utföras i samband med projekt kring yrkesprovsmaterial. Vid utvecklandet av yrkesproven kan materialet i rapporten användas som exempel vid inlärnning i arbetet inom byggnads- och husteknikbranscherna.

1 Grundexamina inom byggnadsbranschen och husteknik förnyas

1.1 Inläring i arbetet och yrkesprov

Grundexamina inom byggnadsbranschen och husteknik hör till det första skedet av förnyade yrkesinriktade examina på andra stadiet. Utbildning enligt de nya läroplansgrunderna påbörjades hösten 1999. I de förnyade examina ingår en studieperiod på 20 studieveckor i samband med praktiska arbetsuppgifter på en arbetsplats, dvs. inläring i arbetet. Inom de närmaste åren kommer dessa examina att kompletteras med yrkesprov i yrkeskompetens.

Inläring i arbetet är målinriktade och handledda studier som utförs i samarbete med arbetsplatserna. En del av yrkeskompetensen i grundexamen erhålls genom inläring i arbetet på arbetsplatser. Inläringen i arbete utgör en del av en yrkesinriktad examen och därmed också en del av läroplanen. Omfattningen av grundexamen är 120 studieveckor och i den bör ingå inläring i arbetet minst 20 studieveckor, dvs. ett halvt år. Inläringen i arbete kan genomföras i ett streck eller i flera perioder. För handledningen av de studerande på en arbetsplats svarar en **arbetsplatshandledare**, som är expert inom sitt område och som mångsidigt behärskar sin bransch och arbetsplatsens rutiner. Han kan handleda och uppmuntra studerande både att lära sig arbetslivets spelregler och att omfatta dem. Arbetsplatshandledaren är ofta också en **kontaktperson** mellan arbetsplatsen och läroanstalten, är i nära samarbete med läraren samt upprätthåller interna och externa nätverk i anslutning till utbildningen. Inläringen i arbetet genomförs i huvudsak utan arbetsavtal. Utvecklandet av inläring i arbetet och utbildningen av arbetsplatshandledare understöds genom omfattande stöd av Europeiska Socialfonden.

Med **yrkesprov** avses de lärdomsprov som anordnas i samarbete med arbetslivet, varvid den studerande påvisar hur väl hon/han har uppnått målen för de yrkesinriktade studierna samt den yrkeskompetens som arbetslivet förutsätter. Yrkesproven fördelar sig på hela utbildningstiden. Syftet är att man med yrkesproven förbättrar kvaliteten på den yrkesinriktade utbildningen genom att fungera som utbildningens kvalitetssäkring och genom att påverka utvecklandet av undervisningsarrangemang samt stöd- och handledningsåtgärder. Vid grundexamina inom byggnadsbranschen och husteknik påbörjades utvecklandet av yrkesprov med experimentverksamhet i början av år 2000 och beredningen av yrkesprovmaterial påbörjades i december 2000.

1.2 Arbetarskyddet i läroplansgrunderna

Läroplansgrunderna är föreskrivna av Utbildningsstyrelsen, och deras syfte är att förmedla utbildningens mål samt att beskriva kompetenskraven och den nationellt enhetliga yrkeskompetensen. Deras syfte är också att fungera som grund för undervisningsplaneringen och kvalitetssäkringen.

Enligt läroplansgrunderna för grundexamen inom byggnadsbranschen (UBS 1999) och grundexamen inom husteknik (UBS 1999) är huvudmålsättningen för basfärdighetsstudierna arbets säkerhet på byggplatsen. Inom andra studieprogram är kunskaper i arbets säkerhet ett minimikrav för godkänd prestation.

I studiehelheten "Grundfärdigheter inom byggande" i grundexamen inom byggnadsbranschen krävs bl.a. följande kunskaper i arbets säkerhet:

Berömlig nivå:

Den studerande kan tryggt och kompetent använda personliga arbetsredskap samt känner till säkerhetsföreskrifterna för basredskapen på en byggplats, såsom byggcirkelsåg och spikpistol. Den studerande känner till föreskrifterna och anvisningarna som gäller byggställningar och gångvägar så att han kan montera ställningar och skyddsräcken samt kan självständigt sköta om gångvägarna och den allmänna ordningen på byggplatsen i enlighet med anvisningarna. Den studerande fördjupar sig i byggplatsens säkerhetsföreskrifter så, att han känner igen farliga arbetsmoment och inser betydelsen av periodisk besiktning och ibruktagningsbesiktning.

Den studerande har grundläggande kunskaper om farliga och giftiga ämnen såsom asbest och lösningsmedel. Den studerande avlägger prov i heta arbeten. Han kan vidta de vanligaste förstahjälpåtgärderna som behövs på en byggplats. Den studerande vet hur verksamhet som upprätthåller arbetsförmågan inverkar positivt på yrkeskompetensen, på att arbetsmiljön blir hälsosam och trygg samt hur den förbättrar livskvaliteten. Han kan använda rätta arbetspositioner och hjälpmedel samt inser vilken betydelse återhämtning och pausmotion har på arbetsförmågan.

Nöjaktig nivå

Den studerande

- *kan tryggt använda personliga arbetsredskap samt känner till säkerhetsföreskrifterna för basredskapen på en byggplats*
- *kan enligt anvisningar göra en arbetsbock eller en motsvarande träkonstruktion*
- *kan använda ändamålsenlig skyddsutrustning och ombesörja sin egen och sina arbetskamraters säkerhet på byggplatsen*
- *känner till de farliga objekten vid byggarbeten med tanke på arbetarskyddet*
- *känner till handtecknen för lyft- och maskinarbeten samt säkerhetsföreskrifterna för lyftredskap och hjälpmedel så, att han tryggt kan fungera som assisterande arbetare med lyftanordning*
- *avlägger prov i heta arbeten*
- *känner i huvudsak till arbetsgången på en byggplats från grundarbeten till en färdig konstruktion*
- *kan arbeta tryggt med uppgifter som ansluter sig till grundarbeten som medlem i en arbetsgrupp*
- *följer överenskomna arbetstider*

I utbildningsprogrammet ”Grundfärdigheter inom husteknik” i grundexamen inom husteknik krävs bl.a. följande kunskaper i arbetssäkerhet:

Berömlig nivå:

Huvudmålsättningen för utbildningsprogrammet är en mångsidig syn på branschen, arbetssäkerhet och basfärdigheter i manuella arbeten. Den studerande beaktar arbetssäkerheten och användningen av skyddsutrustning i sitt arbete. Förstår ansvaret i sitt arbete som individ och som medlem i en arbetsgrupp. Han vet vilka faktorer som påverkar arbetsförmågan, kan upprätthålla sin egen arbetsförmåga och vet hur rusmedel påverkar arbetsförmågan och vilka risker de medför. Den studerande behärskar de grundläggande arbetsuppgifterna inom metallbranschen, såsom sågning, borrar, gängning, ritsning, slipning och värmebehandling och kan tryggt använda de mest typiska handmaskinerna inom metallbranschen. Han iakttar brand- och arbetssäkerhetsföreskrifterna i alla arbetsuppgifter och har avlagt prov i heta arbeten.

Nöjaktig nivå:

Den studerande

- *kan tryggt använda VVS-montörens basredskap i sitt arbete*
- *inser olycksfallsrisken vid behandling och montering av elektriska apparater samt använder rätta och trygga arbetsmetoder i arbete med elapparater*
- *kan fungera tryggt i sitt arbete på en byggplats*

- *kan följa arbetstider*
- *kan använda personlig skyddsutrustning*
- *kan arbeta som medlem i en arbetsgrupp*
- *kan redogöra för vilket arbetsskede han håller på med*
- *har avlagt prov i heta arbeten*

2 Allmänt om arbetarskyddet vid inläring i arbetet

2.1 Ansvar för examen och inläring

Inläring i arbetet har medfört att arbetslivet på ett helt nytt och märkbart sätt har tagit ansvar för yrkesutbildningen. Det slutliga ansvaret för examen och examensintyg finns dock fortfarande hos examensgivaren eller utbildningsanordnaren. Den studerande bär naturligtvis själv ansvaret för själva inläringen. Följaktligen skall utbildningsanordnaren hålla ribban högt vid val av arbetsplatser för inläring i arbetet, vid avtal som berör inläring i arbetet samt vid handledning och utvärdering av inläring i arbetet. Platserna för inläring i arbetet skall naturligtvis uppfylla de villkor som förskrivits i förordningen om yrkesutbildning, dvs. på arbetsplatsen skall finnas tillräcklig produktions- och serviceverksamhet, nödvändig uppsättning verktyg samt personal som till sin yrkesfärdighet, utbildning och arbetserfarenhet är kompetent och kan utbildas till den studerandes ansvariga arbetsplatshandledare. Det viktigaste är emellertid att arbetsplatserna är sådana att det är möjligt att tryggt uppnå målen för studierna.

Utbildningsanordnaren skall se till att samarbetet som inläringen i arbetet förutsätter och planeringen, handledningen och utvärderingen av inläring i arbetsperioderna blir exemplariskt ombesörjda. Inläringen i arbetet kräver olika lösningar på olika områden, inom olika branscher och med olika studerande. Utvecklandet och genomförandet av dessa modeller och deras tillämpning i praktiken kräver fördjupning och satsning. Satsningen underlättas för sin del av att eftersläpningen i enhetspriserna för yrkesinriktad utbildning stegvis korrigeras.

2.2 Anordnande av inläring i arbetet och arbetarskyddet

Om inläring i arbetet är stadgat i lagen (630/1998) och förordningen (811/1998) om yrkesutbildning. I de nya läroplansgrunderna för grundläggande yrkesutbildning ingår en period av inläring i arbetet som omfattar ca ett halvt år, dvs. minst 20 studieveckor. Inläring i arbetet är målinriktade och handledda studier i verkliga arbetsförhållanden. Inläring i arbetet kan genomföras i ett streck eller i flera perioder.

Enligt 16 § lagen om yrkesutbildning grundar sig utbildningen som anordnas på en arbetsplats i samband med praktiska arbetsuppgifter på ett skriftligt avtal mellan utbildningsanordnaren och arbetsplatsen. De punkter som avtalet skall omfatta är stadgade i förordning. Enligt 5 § förordningen om yrkesutbildning är förutsättningen för uppgörandet av ett avtal den, att utbildningsarbetsplatsen fyller de villkor som fastslagits i förordningen och som uppräknats ovan i kapitel 2.1.

2.2.1 Arbetsgivarens och utbildningsanordnarens ansvar

Enligt § 19 lagen om yrkesutbildning ansvarar arbetsgivaren för en studerandes arbetssäkerhet vid utbildning som anordnas på arbetsplats i samband med praktiska arbetsuppgifter i enlighet med

stadganden och bestämmelser som gäller arbetstagare även då den studerande inte står i arbetsavtalsförhållande till arbetsgivaren. Enligt 5 § förordningen skall utbildningsanordnaren underrätta arbetsgivaren om detta ansvar för skydd i arbetet.

På arbete som en studerande utför vid inläring i arbetet tillämpas arbetssäkerhetsföreskrifter och bestämmelser inom ifrågavarande bransch i tillämpliga delar på samma sätt som med arbetstagare i arbetsavtalsförhållande.

Arbetsgivaren ansvarar för arbetsförhållanden, apparatur, maskiner samt för anordnandet av introduktion, handledning och övervakning.

Utbildningsanordnaren är dock inte fri från ansvar för sin egen del. Enligt 28 § lagen om yrkesbildning har den studerande rätt till trygg miljö. Rätt till trygg miljö täcker båda fysisk och psykisk miljö. Utbildningsanordnaren är skyldig att för sin del fungera så, att rätten till trygg studiemiljö förverkligas också under perioderna för inläring i arbetet. Utbildningsanordnaren bör före uppgörandet av avtal klargöra att inläring i arbetet kan ordnas tryggt. Dessutom bör den studerande ha tillräckliga basfärdigheter för att kunna arbeta och studera tryggt på arbetsplatsen. Uppgifter om den studerandes färdigheter bör också förmedlas till arbetsplatsen. Samarbetet blir klarare, ifall uppgifterna som ansluter sig till den studerandes yrkesfärdigheter finns dokumenterade.

2.2.2 Arbetarskyddet för unga arbetstagare

Arbetsgivaren svarar för arbetarskyddet för en studerande i inläring i arbetet även då den studerande inte står i arbetsavtalsförhållande till arbetsgivaren.

Då studerande påbörjar grundläggande yrkesutbildning är de i regel under 18 år. Eftersom inläring i arbetet blir allt vanligare är man tvungen att tillämpa föreskrifter angående skydd för unga arbetstagare oftare än förut.

Lagen om skydd i arbete (299/1958) tillämpas förutom på arbete som utförs i arbetsavtalsförhållande även på arbetspraktik och övningsarbete i skolor och institutioner eller på utbildningskurser.

Eftersom arbetarskyddslagen tillämpas på arbete som utförs under perioder av inläring i arbetet, bör bestämmelser om arbetssäkerhet och hälsoaspekter i 3 kapitlet i lagen om unga arbetstagare (998/1993) samt förordningen om skydd för unga arbetstagare (508/1986) tillämpas.

Arbete som definierats i ett avtal mellan utbildningsanordnaren och arbetsgivaren för perioder av inläring i arbetet utförs inte under lärares ledning och tillsyn. Enligt undervisnings- och arbetarskyddsmyndigheternas gemensamma tolkning skall förordningen om skydd för unga arbetstagare därför tillämpas i sin helhet. Dessutom skall arbetsministeriets beslut om arbeten som är farliga för unga arbetstagare följas under perioder av inläring i arbetet.

Förbjudna arbeten (2 §)

En ung arbetstagare (under 18 år) får inte anlitas i arbeten som är skadliga för en ung människas fysiska och psykiska utveckling eller som kräver större ansträngning eller ansvar av honom än vad som är skäligt med beaktande av hans ålder och krafter.

Helt förbjudna arbeten är:

- arbeten som med beaktande av ålder och erfarenhet kräver oskäligt stor ansträngning eller innebär betydande ansvar för egen eller andras säkerhet eller betydande ekonomiskt ansvar eller som medför sådana risker för olycksfall som unga personer inte kan känna igen eller undvika antingen på grund av att de inte kan fästa tillräcklig uppmärksamhet vid säkerheten eller på grund av brist på erfarenhet eller utbildning.
- ensamt arbete, då detta är förenat med uppenbar risk för olycksfall eller våld
- vård av psykiatriska patienter samt omsorg om psykiskt eller socialt störda personer och andra motsvarande arbeten
- hantering och transport av lik
- slakt
- arbeten där man kan utsättas för skadlig exponering av faktorer som klassas som giftiga eller cancerframkallande, faktorer som förorsakar ärftliga genetiska förändringar eller fosterskador eller faktorer som i övrigt har långvarig inverkan på människans hälsa
- tillverkning, transport och hantering av brandfarliga och explosiva ämnen samt brännbara vätskor av I klass under uppenbart brandfarliga förhållanden
- arbeten där man kan utsättas för hälsorisker på grund av buller eller vibration eller extrem köld eller hetta
- dykningsarbeten
- arbeten om vilka så är stadgat särskilt.

Farliga arbeten (4 §)

En ung arbetstagare under 16 år får inte anlitas i s.k. farliga arbeten, som är uppräknade i arbetsministeriets beslut om arbeten som är farliga för unga arbetstagare (756/96). Arbetsministeriets beslut innehåller en exempelförteckning över arbeten som medför särskild risk för olycksfall eller men för hälsan. I beslutet har specificerats arbeten som medför mekaniska, kemiska, fysikaliska, elektriska och biologiska riskfaktorer samt arbeten som medför kroppslig påfrestning. Enligt 3 § 3 mom. i förordningen skall förteckningen granskas åtminstone vart femte år. Förteckningen över farliga arbeten granskas under år 2001.

Person som har fyllt 16 år får utföra arbeten som finns uppräknade i arbetsministeriets beslutsförteckning eller med dem jämförbara arbeten, ifall det genom skyddsteknik eller på annat sätt har ombesörjts, att den apparatur eller de ämnen som getts till hans förfogande eller arbetsförhållandena inte, med beaktande av den unga arbetstagarens personliga omständigheter, medför en risk för olycksfall eller men för hälsa.

För att kunna anlita en ung 16-årig arbetstagare i farliga arbeten förutsätts att en anmälan görs till arbetarskyddsdistriktet som svarar för vederbörande arbetsplatstillsyn. Anmälan kan göras av arbetsgivaren eller utbildningsanordnaren. Anmälan bör innehålla en utredning över farliga arbeten, anordnandet av utbildningen och handledningen samt skyddsåtgärderna. Arbetarskyddsdistrikten tillhandahåller anmälningsblanketter för anlitan av en arbetstagare som är 16 år men under 18 år i farliga arbeten. Anmälan kan göras så, att den gäller tillsvidare. Anmälan bör förnyas, om arbetets karaktär, antalet unga arbetstagare eller omständigheter som inverkar på arbetets säkerhet och hälsoaspekter ändras väsentligt eller om platsen för inläring i arbetet ändras. Det är ändamålsenligt att utbildningsanordnaren och arbetsgivaren behandlar innehållet i anmälan gemensamt i samband med uppgörandet av ett skriftligt avtal.

Antalet anmälningar kommer att öka eftersom inläring i arbetet blir allt vanligare. Därför är det viktigt att anmälningspraxisen utvecklas i samarbete med arbetarskyddsmyndigheterna.

Arbetskyddsdistriktet kan bevilja dispens från föreskrifterna i förordningen för en ung arbetstagers del som är 15 år, ifall det är nödvändigt med tanke på den ungas yrkesutveckling. Villkoret är dock att den unga arbetar under tillsyn av en erfaren och yrkeskunnig person och att syftet med förordningen på annat sätt är tillräckligt garanterad. Med dispens kan en ung arbetstagar som är 15 år men under 18 år få utföra ovannämnda förbjudna arbeten samt en arbetstagar som är 16 år s.k. farliga arbeten under perioder av inläring i arbetet.

Då avtalet om inläring i arbetet uppgörs, skall det klargöras om den yrkesmässiga utvecklingen av en studerande som är under 18 år förutsätter att man utför förbjudna arbeten eller om den yrkesmässiga utvecklingen av en studerande som är under 16 år förutsätter att man utför farliga arbeten. Det skall också utredas om förutsättningarna för beviljande av dispens fylls och beslutas om dispensansökan.

Det är inte bestämt i vilket skede av den treåriga utbildningen inläring i arbetet skall genomföras. Genom att beakta de studerandes ålder i förhållande till innehåll och tidpunkt för inläring i arbetet kan behovet av dispenser minskas.

Personlig skyddsutrustning

Enligt 37 § lagen om yrkesutbildning är undervisningen i grundläggande yrkesutbildning avgiftsfri för den studerande.

Enligt 47 § lagen om yrkesutbildning beslutar undervisningsministern om de avgifter som tas ut av studerande. Undervisningsministeriets beslut om betalningsgrunderna (1096/ 1998) har stadfästas 22.12.1999. Enligt 6 § 2 mom. beslutet om betalningsgrunderna anses till avgiftsfri undervisning höra de arbetsredskap, maskiner, apparater, skyddskläder som anordnandet av undervisningen förutsätter samt de skyddsförnödenheter som arbetskydds-föreskrifterna förutsätter. Enligt 20 § lagen om skydd i arbete skall för studerande reserveras ändamålsenlig personlig skyddsutrustning (t.ex. hjälm, hörselskydd, ögonskydd, andningsskydd) då det inte är möjligt att vidta andra tillräckliga åtgärder för att förebygga olycksfall eller risk för insjuknande eller då det inte är skäligt att kräva sådana. Ifall arbetets karaktär är sådan eller arbetsförhållandena är sådana, att särskild arbetsdräkt eller annan utrustning är nödvändig, skall en sådan skyddsutrustning ges till arbetstagers förfogande. Personliga skydds-förnödenheter skall finnas till förfogande i tillräckligt stor mängd.

I början av studierna skall läroanstalten inskaffa åt de studerande skyddskläder i enlighet med undervisningsministeriets beslut om betalningsgrunder och utrustning som arbetskydds-föreskrifterna förutsätter. Den studerande kan använda dessa också under perioderna för inläring i arbetet. Arbetsgivaren ger den studerande den specialskyddsutrustning som behövs på arbetsplatsen i enlighet med 20 § lagen om skydd i arbete. Arbetsgivaren ansvarar för arbets-säkerheten på arbetsplatsen. Till arbetsgivarens uppgifter hör därför att i sista hand kontrollera, att den studerande har den skyddsutrustning som behövs i arbetet och att han också använder den.

Det är möjligt att läroanstalten och arbetsgivaren blir tvungna att dela på anskaffandet av personliga skydds-förnödenheter och arbetsklädsel. Därför finns det orsak att utbildningsanordnaren och arbetsgivaren kommer överens om saken skriftligt.

2.3 Arbetstiden

En stor del av inlärnning i arbetet genomförs utan arbetsavtal. Vid inlärnning i arbetet som genomförs utan arbetsavtal tillämpas inte arbetstidslagens föreskrifter eller arbetstidsföreskrifter enligt lagen om unga arbetstagare. Därför kan arbetarskyddsdistriktet inte bevilja undantagstillstånd beträffande unga arbetstagares arbetstider, ifall inlärnning i arbetet utförs utan arbetsavtal. Föreskrifter om arbetets säkerhet och hälsoaspekter tillämpas dock enligt lagen om skydd i arbete (299/1958) och 3 kap. lagen om unga arbetstagare också på inlärnning i arbetet utan arbetsavtal. Enligt 9 § lagen om skydd i arbete är arbetstagarens ålder en faktor som skall beaktas då man bedömer arbetstagarens behov av skydd i arbete.

Ifall inlärnning i arbetet genomförs utan arbetsavtal, skall utbildningsanordnaren och läroanstalten i avtalet som berör inlärnning i arbetet fästa särskild uppmärksamhet på den studerandes arbetstider vid inlärningsperioden. Inlärnning i arbetet är studier och då man beslutar om den studerandes arbetstider under inlärningsperioden kommer målsättningen för studierna i första hand. Huvudregeln skall vara, att arbetstiden för de studerande som genomför inlärnning i arbetet utan arbetsavtal inte överskrider de tider som föreskrivits i arbetstidslagen och lagen om unga arbetstagare. Avvikelse från detta förutsätter pedagogiska argument.

På de studerande som genomför inlärnning i arbetet i arbets- eller tjänsteavtalsförhållande tillämpas föreskrifter enligt arbetstidslagen (605/1996) och lagen om unga arbetstagare (998/1993).

2.4 Försäkringsskydd

2.4.1 Ersättande av olycksfall

Enligt 3 § 2 mom. lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) kan, ifall väsentlig risk för olycksfall föreligger vid studier i skola, institution eller på utbildningskurser, genom förordning bestämmas att olycksfall som drabbat person som åtnjuter undervisning, som inte annars skulle ersättas enligt denna lag, skall ersättas som arbetsolycksfall, och på skol- och institutionsinnehavaren samt kursanordnaren skall tillämpas det som denna lag föreskriver om arbetsgivare.

Med stöd av 3 § 2 mom. lagen om olycksfallsförsäkring (851/1948) har utfärdats en förordning om ersättande av olycksfall som gäller studerande. Enligt 1 § förordningen ersätts olycka som skett i laboratorie- eller fältarbete eller i annat övningsarbete som förorsakats av omständigheter som är kännetecknande för ifrågasvarande studieform, ifall studierna bedrivits vid skola, institution eller utbildningskurs som nämnts eller avsetts i 2 § i förordningen.

Olycksfall som inträffar på vägen mellan hemmet och läroanstalten eller läroanstalten och praktikplatsen ersätts inte enligt gällande förordning. Försäkringsskyddet gäller inte heller under teorilektioner, måltider eller raster. Enligt vedertagen praxis ersätts inte alla olycksfall som sker under inlärnning i arbetet med stöd av ovannämnda förordning. T.ex. olycksfall där en studerande faller i situation som inte ansluter sig till arbetet ersätts inte nödvändigtvis som ett olycksfall som gäller studerande trots att olyckan inträffat under praktiktiden.

Olycksfallsförsäkringsskydd enligt förordningen om ersättning av olycksfall som gäller studerande är giltig under samma förutsättningar i Finland och utomlands. Detta betyder att då en person som studerar vid läroanstalt i Finland som avses i förordningen tillfälligt reser utomlands för att bedriva studier är ersättningspraxisen den, att ett olycksfall som sker utomlands under omständigheter som avses i förordningens 1 § ersätts av den sändande läroanstaltens försäkring.

En förnyelse av förordningen om olycksfall som gäller studerande är som bäst under beredning vid social- och hälsoministeriet. Detta är nödvändigt bl. a. på grund av den förnyade skollagstiftningen.

Avsikten är att ersätta institutionsförteckningen med hänvisning till lagstiftning om utbildning. Vid beredningen har man utgått ifrån att olycksfall som inträffar under resor i anslutning till inläring i arbetet också ersätts.

Ifall inläring i arbetet sker i ett arbetsavtalsförhållande, gäller arbetsplatsens olycksfallsförsäkring för den studerande.

Utbildningsanordnaren kan för de studerande teckna en frivillig försäkring som täcker bl.a. resorna.

2.4.2 Ersättande av skador vållade av studerande

Skyldigheten att ersätta skada som skett under period av inläring i arbetet bestäms i enlighet med skadeståndslagen. Ifall den studerande genom misstag eller försummelse vållar skada i arbete som ansluter sig till undervisningen, är den för vars räkning arbetet utförs skyldig att ersätta skadan enligt 1 § 3 kap. skadeståndslagen. Enligt principen om "ägarens ansvar" svarar då arbetsgivaren respektive företaget i första hand för skada som studerande har vållat en utomstående. Arbete utförs för arbetsgivarens räkning, då arbetsplatsen svarar för arbetsledningen och tillsynen och då arbetsgivaren drar nytta av arbete som den studerande har utfört.

Ifall arbetsgivaren har en normal ansvarsförsäkring, omfattar den ersättning av skador vållade av studerande i enlighet med försäkringsvillkoren.

På samma sätt svarar utbildningsanordnaren för skador som studerande har vållat utomstående, ifall arbetet utförs för utbildningsanordnarens räkning. Då ersätts skadorna som studerande har vållat från utbildningsanordnarens ansvarsförsäkring.

Då man utreder skadeståndsansvaret kan i vissa fall uppstå problem beträffande för vems räkning arbete har utförts. En sådan situation kan uppstå t.ex. då man kan anse att den studerande har fått handledning under tillsyn av läroanstalten (läraren) på platsen för inläring i arbetet. Det finns orsak att noggrant dokumentera ansvaret för handledning och tillsyn i avtalet om inläring i arbetet.

Enligt 4 kap. 1 § skadeståndslagen kan också en studerande vara personligen ersättningskyldig, ifall han förorsakar skada genom vållande som är större än lindrigt. Den som blir lidande av skadan kan vara företaget, dess arbetstagare eller en utomstående person. Storleken på ersättningen bestäms i enlighet med vad som anses skäligt med beaktande av skadans storlek, typen av skada, skadevållarens ställning, behovet hos den som blivit lidande av skadan samt övriga omständigheter. Skada på utomstående ersätts från arbetsgivarens ansvarsförsäkring och försäkringsbolaget kan söka den betalda ersättningen tillbaka av den som vållat skadan.

I ansvarsförsäkringar finns vissa punkter som begränsar omfattningen av försäkringsvillkorens ersättning. Skada som tillförs försäkringstagaren själv ersätts inte av ansvarsförsäkringen. I regel ersätts ej heller egendom som konfiskerats. Försäkringsbolagen erbjuder utbildningsanordnarna olika typer av försäkringar. En försäkring kan t.ex. ersätta skador på arbetsgivarens egen egendom som är förorsakade av en studerande till den del som de inte ersätts av arbetsgivarens egen skadeförsäkring på egendom och sådana skador på utomstående vållade av studerande som arbetsgivarens ansvarsförsäkring inte ersätter. Det bör observeras, att försäkringen inte ersätter skador som orsakas av otillräcklig introduktion eller handledning i arbetet eller av brist på arbetsledning eller tillsyn.

3 Rekommendation för byggnads- och husteknikbranscherna

3.1 Arbetarskyddet i yrkesproven vid grundexamina

Enligt arbetsgruppen är arbetssäkerheten en viktig del av yrkeskompetensen i grundexamen och därför skall arbetssäkerheten vara ett bedömningskriterium vid alla yrkesprov inom byggnads- och husteknikbranscherna.

Innan den studerande inleder den första perioden av inläring i arbetet, skall han kunna påvisa att han känner igen de farliga arbetsmomenten på en byggplats, kan vidta de viktigaste förstahjälpåtgärderna som behövs på en arbetsplats, kan tryggt använda personlig skydds- och hjälputrustning. Innan den studerande får använda branschspecifika arbetsredskap på platsen för inläring i arbetet, skall han kunna påvisa att han kan använda dem tryggt. De godkända prestationerna skall antecknas i den studerandes "arbetssäkerhetspass" (bilaga 1) eller i motsvarande dokument som ingår i yrkesprovmaterialiet. Med hjälp av "arbetssäkerhetspasset" kan uppgifter om de studier i arbetssäkerhet som den studerande har avlagt förmedlas till byggplatsen. Av samma orsak skall också korta förklaringar bifogas om alla de yrkesprov som den studerande har presterat. I "arbetssäkerhetspasset" upptecknas också de skyldigheter och ansvarsområden för läroanstalten, arbetsplatsen och den studerande som berör anordnandet av inläring i arbetet.

Efter godkända prestationer i grundfärdigheterna skall kunskaper i arbetssäkerhet alltid beaktas vid bedömning av den studerandes arbetsprestationer på arbetsplatser och i läroanstalter.

3.2 Inläringen i arbete och arbetssäkerheten inom byggnadsbranschen och husteknik

Studerande inom byggnads- och husteknikbranscherna skall ha fyllt 16 år innan den första perioden av inläring i arbetet inleds. Arbeten som är förbjudna för personer under 18 år får inte utföras under perioder av inläring i arbetet. Studier i förbjudna arbeten anordnas vid behov vid läroanstalterna. Anmälan till arbetsskyddsdistriktet gäller för tiden som avtalet för inläring i arbetet gäller, ifall inläring i arbetet anordnas i enlighet med denna rapport. Utbildningsanordnaren ansvarar för att den studerande har skyddskläder, säkerhetskängor, hjälm samt hörsel- och ögonskydd till sitt förfogande under tiden för inläring i arbetet.

Varje studerande skall förstå sitt personliga ansvar i frågor som gäller arbetssäkerheten. Läroanstalten kan dessutom erbjuda valfria kurser i arbetarskydd, som kan innebära t.ex. deltagande i läroanstaltens arbetarskyddskommitté eller arbetarskyddskurs som ordnas utanför läroanstalten.

Före varje period av inläring i arbetet skall läroanstalten:

- kontrollera att det på arbetsplatsen finns tillräcklig produktions- och serviceverksamhet, behövliga arbetsredskap samt personal som till sin yrkesfärdighet, utbildning och arbetserfarenhet är kompetent med tanke på anordnandet av utbildningen
- ansvara för uppgörandet av avtal om inläring i arbetet
- ansvara för uppgörandet av en plan om inläring i arbetet i samarbete med arbetsplatsen
- göra en anmälan till arbetarskyddsdistriktet (bilaga 2)
- ombesörja skyldigheterna och arrangemangen i enlighet med avtalet
- informera arbetsgivaren om dennes arbetarskyddsansvar
- ansvara för introduktionen av den studerande och arbetsplatshandledaren

Före varje period av inläring i arbetet skall arbetsplatsen:

- utse en arbetsplatshandledare och en kontaktperson från arbetsgivarens sida
- ansvara för skyldigheterna och arrangemangen i enlighet med avtalet om inläring i arbetet
- informera personalen om målen för inläring i arbetet, om arbeten som är förbjudna för studerande i inläring i arbetet och hur man känner igen den studerande i inläring i arbetet
- ansvara för introduktionen av den studerande i enlighet med bilaga 4

Före den första perioden av inläring i arbetet skall läroanstalten dessutom:

- kontrollera att den studerande känner igen de farliga arbetsmomenten på en byggsplats, kan använda personlig skyddsutrustning och arbetsredskap och kan utföra de viktigaste förstahjälpåtgärderna som behövs på arbetsplatsen
- kontrollera att den studerande kan tryggt använda personliga arbetsredskap och att han har ett giltigt tillstånd att utföra heta arbeten
- kontrollera att den studerande kan använda rätta arbetspositioner och hjälpmedel
- kontrollera att den studerande vet hur rusmedel påverkar arbetsförmågan och vilka risker de medför
- kontrollera att den studerande har fyllt 16 år och att han inte har någon sjukdom eller skada som hindrar genomförande av inläring i arbetet
- ombesörja att den studerande har skyddskläder, skyddskängor, hjälm samt hörsel- och ögonskydd till sitt förfogande.

Studerande får utföra följande arbeten på arbetsplatsen endast under särskild tillsyn:

- montering av över 2 m höga ställningar
- arbeten som utförs på hustak vid fastighetsskötsel
- användning av jordbyggnadsmaskiner

En ung arbetstagare (under 18 år) får inte anlitas i arbetsuppgifter som är skadliga för en ung människas fysiska och psykiska utveckling eller som kräver större ansträngning eller ansvar av honom än vad som är skäligt med beaktande av hans ålder och krafter. En person under 18 år får inte utföra bl.a. följande arbeten på en byggsplats:

- trafikstyrning
- asbestsanering
- behandling av PCB
- behandling av kreosot
- långvarig pikning
- korrosionsskyddsmålning
- montering av element
- användning av bultpistol

Arbetsgivaren ansvarar för förhållandena på arbetsplatsen, för apparaturen och maskinerna samt för anordnandet av introduktion, handledning och tillsyn.

En studerande får använda följande arbetsredskap eller utföra följande arbeten på arbetsplatsen för inläring i arbetet endast ifall han har påvisat att han kan använda arbetsredskapen och utföra arbetet tryggt och det finns

anteckning om godkända prestationer i arbets säkerhetspasset. Följande förteckningar preciseras i projekt angående yrkesprovsmaterial.

GRUNDEXAMINA INOM BYGGNADSBRANSCHEN OCH HUSTEKNIK

- montering av under 2 m höga ställningar
- montering av räcke för åstak
- montering av räcke för bjälklagskant
- användning av arbetsplattform
- styrning av tornkran med handtecken

GRUNDEXAMEN INOM BYGGNADSBRANSCHEN

I alla utbildningsprogram

- cirkelsåg
- byggcirkel
- handhyvelmaskin
- rikthyvel
- armeringsklipp
- bockningsmaskin
- bormaskin
- pikmaskin
- vinkelslipmaskin
- tryckluftsspikpistol och kompressor
- motorsåg / kedjesåg

I utbildningsprogrammet för schaktningsmaskinförare dessutom:

Preciseras i projektet angående yrkesprovsmaterial

GRUNDEXAMEN INOM HUSTEKNIK

I utbildningsprogrammet för VVS-montörer med inriktning på rörmontering:

- vinkelslipmaskin 125 mm/ 230 mm
- saneringssåg
- t-förbandsbormaskin
- gängmaskin / stor, på ben
- handgängmaskin
- maskindriven avloppsrensare
- högtryckstvätt
- elektrosvetsapparat (rostfritt stål, stål)
- PEH- svetsapparat (för plast)
- gasflaskor och –ledningar
- tryckpump för förflyttning och fyllning av Glykol och andra vätskor
- kapcirkel
- kylflaskor (kolsyra)
- skyddsgaser (argon vid svetsning av rostfritt stål)
- kedjesax för kapning av gjutjärnsavlopp

I utbildningsprogrammet för VVS-montörer med inriktning på ventilationsmontering:

- popnitstång

- kantningsmaskin
- plåtsax
- bågsax
- elkapmaskin
- bormaskin (vanlig)
- vinkelslipmaskin 125 mm/ 230 mm
- rakslipmaskin
- saneringssåg
- TIG-svetsapparat (syrafast stål, rostfritt stål)
- elektrosvetsapparat (rostfritt stål, stål)

I utbildningsprogrammet för fastighetsskötsel:

- bormaskin (vanlig)
- vinkelslipmaskin 125 mm/ 230 mm
- rakslipmaskin
- saneringssåg
- maskindriven avloppsrensare
- högtryckstvätt
- TIG-svetsapparat (syrafast stål, rostfritt stål)
- elektrosvetsapparat (rostfritt stål, stål)
- kylflaskor (kolsyra)
- gasflaskor och –ledningar
- gräsklippare, användning och service
- övriga mindre maskiner för fastighetsskötsel, t.ex. snöslunga
- olika tvättmedel och andra lösningsmedel vid fastighetsskötsel
- olika växtgifter och andra kemikalier vid fastighetsskötsel
- maskinarbeten som utförs i hallar (osförgiftning)

3.3 Arbetstiden för inläring i arbetet

Huvudregeln inom byggnads- och husteknikbranscherna är att arbetstiderna för studerande i inläring i arbetet som inte står i arbetsavtalsförhållande inte överskrider de tider som fastställts i föreskrifterna i arbetstidslagen och lagen om unga arbetare. Ifall anordnandet av inläring i arbetet inte är möjligt utan avvikelser från normala arbetstidsarrangemang (t.ex. inom asfalteringsbranschen) skall avvikelsen antecknas i avtalet mellan utbildningsanordnaren och arbetsgivaren. En studievecka motsvarar 40 timmars arbetsinsats.

3.4 Försäkringsskyddet för studerande inom byggnadsbranschen och husteknik

Försäkringsskyddet skall kontrolleras och en överenskommelse av det skall finnas i avtalet mellan utbildningsanordnaren och arbetsgivaren. Vid överenskommelsen skall man beakta skador som vållas personer (den studerande, övriga arbetstagare, utomstående) samt skador åsamkade på föremål (företagets egen egendom och övrig arbetsutrustning, utomståendes egendom)

Försäkringsbolaget kan t.ex. ha den principen, att studerande i inläring i arbetet inom byggnads- och husteknikbranscherna omfattas av företagets ansvarsförsäkringsskydd. Ifall verksamheten är omfattande eller arbetets karaktär så kräver, skall man uppskatta ett fiktivt lönebelopp, som fungerar som grund för uträkning av försäkringspremien.

"ARBETARSKYDDSPASS" utkast 5.2.2001

Den studerande förbinder sig att följa arbetarskyddsföreskrifterna och arbetarskyddsanvisningarna på arbetsplatsen.

Studerandes namn

underskrift

FÖRE VARJE PERIOD AV INLÄRNING I ARBETET SKALL LÄROANSTALTEN:

- kontrollera att det på arbetsplatsen finns tillräcklig produktions- och serviceverksamhet, behövliga arbetsredskap samt personal som till sin yrkesfärdighet, utbildning och arbetserfarenhet är kompetent med tanke på anordnandet av utbildningen
- ansvara för uppgörandet av avtal om inläringen i arbete
- ansvara för uppgörandet av en plan om inläringen i arbete i samarbete med arbetsplatsen
- göra en anmälan till arbetarskyddsdistriktet (bilaga 2)
- ansvara för skyldigheterna och arrangemangen i enlighet med avtalet
- informera arbetsgivaren om dennes ansvar för arbetarskyddet
- ansvara för introduktionen av den studerande och arbetsplatshandledaren

Datum	Namnet på arbetsplatsen	Godkänt av	Studerande
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

FÖRE VARJE PERIOD AV INLÄRNING I ARBETET SKALL ARBETSPLATSEN:

- utse en arbetsplatshandledare och arbetsgivarens kontaktperson
- ombesörjer skyldigheterna och arrangemangen i enlighet med avtalet om inläring i arbetet
- informera personalen om målsättningarna för inläring i arbetet, om arbeten som är förbjudna för studerande i inläring i arbetet och hur man känner igen den studerande i inläring i arbetet
- ansvara för introduktionen av den studerande

Datum	Namnet på arbetsplatsen	Godkänt av	Studerande
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

FÖRE DEN FÖRSTA PERIODEN AV INLÄRNING I ARBETET SKALL LÄROANSTALTEN:

- kontrollera att den studerande känner igen de farliga arbetsmomenten på en byggplats, kan använda personlig skyddsutrustning och personliga arbetsredskap och kan utföra de viktigaste förstahjälpåtgärderna som behövs på arbetsplatsen
- kontrollera att den studerande kan tryggt använda personliga arbetsredskap och har ett giltigt tillstånd att utföra heta arbeten
- kontrollera att den studerande kan använda rätta arbetspositioner och hjälpmedel

- kontrollera att den studerande vet hur rusmedel påverkar arbetsförmågan och vilka risker de medför
- kontrollera att den studerande har fyllt 16 år och han inte har någon sjukdom eller skada som hindrar genomförande av inläring i arbetet
- svara för att den studerande har skyddskläder, skyddskängor, hjälm samt hörsel- och ögonskydd till sitt förfogande

Datum	Att observera	Godkänt av	Studerande

INNAN DEN STUDERANDE FÅR ANVÄNDA FÖLJANDE ARBETSREDSKAP ELLER UTFÖRA FÖLJANDE ARBETSUPPGIFTER SKALL HAN/HON PÅVISA GODKÄND PRESTATION FÖR VARJE DELPROV

Arbetsgivaren ansvarar för förhållandena på arbetsplatsen, utrustningen, maskinerna samt för anordnandet av introduktion, handledning och tillsyn.

UTBILDNINGSPROGRAMMET FÖR HUSBYGGNAD

	Datum	Godkänt av	Studerande
cirkelsåg			
byggcirkel			
handhyvelmaskin			
rikthyvel			
armeringsklipp			
bockningsmaskin			
bormaskin			
borrhammare/pikmaskin			
vinkelslipmaskin			
tryckluftsspikpistol och kompressor			
motorsåg / kedjesåg			
montering av 2 m hög ställning			
montering av räcke för åstak			
montering av räcke för bjälklagskant			
användning av arbetsplattform			
styrning av tornkran med handtecken			

PERSON UNDER 18 ÅR FÅR UTFÖRA FÖLJANDE ARBETSUPPGIFTER PÅ PLATSEN FÖR INLÄRNING I ARBETET ENDAST UNDER SÄRSKILD TILLSYN:

- montering av över 2 m höga ställningar
- arbeten som utförs på hustak vid fastighetsskötsel
- användning av jordbyggnadsmaskiner

En ung arbetstagare (under 18 år) får inte anlitas i arbetsuppgifter, som är skadliga för en ung människas fysiska och psykiska utveckling eller som kräver större ansträngning eller ansvar av honom än vad som är skäligt med beaktande av hans ålder och krafter.

DEN STUDERANDE HAR PÅVISAT GODKÄNDA PRESTATIONER I FÖLJANDE YRKESPROV

YRKESPROV 1. BASFÄRDIGHETER I BYGGNADSTEKNIK

Arbetssäkerhet på en byggplats

Den studerande kan tryggt och kompetent använda personliga arbetsredskap samt känner till säkerhetsföreskrifterna för basredskapen på en byggplats såsom byggcirkelsåg och spikpistol. Den studerande känner till föreskrifterna som gäller byggställningar och gångvägar samt anvisningarna så att han kan i enlighet med dem montera ställningar och skyddsräcken samt självständigt sköta om gångvägarna och den allmänna ordningen på byggplatsen. Han fördjupar sig i byggplatsens säkerhetsföreskrifter så att han känner igen farliga arbetsmoment och inser betydelsen av periodisk besiktning och ibruktagningsbesiktning.

Han har grundläggande kunskaper om farliga och giftiga ämnen såsom asbest och lösningsmedel. Den studerande avlägger prov i heta arbeten. Han kan vidta de vanligaste förstahjälptåtgärderna som behövs på en byggplats. Den studerande vet hur verksamhet som upprätthåller arbetsförmågan inverkar positivt på yrkeskompetensen, på att arbetsmiljön är hälsosam och trygg samt hur den förbättrar livskvaliteten. Han kan använda rätta arbetspositioner och hjälpredskap samt förstår vilken betydelse återhämtning och pausmotion har på arbetsförmågan.

Övriga målsättningar specificeras i yrkesprovsmaterialet

Datum	Vitsord	Bedömare	Studerande

YRKESPROV 2.

Beskrivning av yrkesprovet:

Platsen där yrkesprovet utförs:

Ingår i studiehelheten / -helheterna:

Datum	Bedömning	Lärare	Bedömare	Studerande

YRKESPROV 3.

Beskrivning av yrkesprovet:

Platsen där yrkesprovet utförs:

Ingår i studiehelheten / -helheterna:

Datum	Bedömning	Lärare	Bedömare	Studerande

YRKESPROV 4

Beskrivning av yrkesprovet

Platsen där yrkesprovet utförs:

Ingår i studiehelheten / -helheterna:

Datum	Bedömning	Lärare	Bedömare	Studerande

BILAGA 2

(blankett nr 5.14 på Internet-adressen
<http://www.stm.fi/svenska/tso/blanketter/lom514r.pdf>)

Arbetarskyddsförvaltningen

Anmälan om anlitande av 16-17-åriga unga arbetstagare för farliga arbeten

Förordning om skydd för unga arbetstagare (508/86 4§, (679/90, 1428/93 och 265/97).

ARBETARSKYDDSDISTRIKTEN

Arbetskyddsbyrå vid Nylands arbetskyddsdistrikt Broholmögatan 12 A PB 46, 00531 Helsingfors	telefon (09) 774 711 telex (09) 730 798 el. 719 837
Arbetskyddsbyrå vid Åbo och Björneborgs arbetskyddsdistrikt Eriksöatan 40-42 20100 Åbo	telefon (02) 271 5777 telex (02) 271 5778
Arbetskyddsbyrå vid Tavastlands arbetskyddsdistrikt Uimalankatu 1 PB 272, 33101 Tammerfors	telefon (03) 260 8800 telex (03) 260 8899
Arbetskyddsbyrå vid Kymmene arbetskyddsdistrikt Statens ämbetshus Pormestariökatu 1 PB 145, 53101 Villmanstrand	telefon (05) 626 4100 telex (05) 626 4145
Arbetskyddsbyrå vid S:t Michels arbetskyddsdistrikt Jäkäriökatu 14 PB 180, 50101 S:t Michel	telefon (015) 321 730 telex (015) 321 7333
Arbetskyddsbyrå vid Vasa arbetskyddsdistrikt Handelsplanaden 20 B PB 172, 65101 Vasa	telefon (06) 323 6111 telex (06) 323 6950
Arbetskyddsbyrå vid Mellersta Finlands arbetskyddsdistrikt Ailakinkatu 17 PB 119, 40101 Jyväskylä	telefon (014) 697 211 telex (014) 697 341
Arbetskyddsbyrå vid Kuopio arbetskyddsdistrikt Neulaniementie 4 PB 96, 70701 Kuopio	telefon (017) 201 211 telex (017) 201 410
Arbetskyddsbyrå vid Norra Karelen arbetskyddsdistrikt Kauppakatu 20 80100 Joensuu	telefon (013) 26 291 telex (013) 262 9309
Arbetskyddsbyrå vid Uleåborg arbetskyddsdistrikt Albertinkatu 8 PB 229, 90101 Uleåborg	telefon (08) 315 9511 telex (08) 315 9599
Arbetskyddsbyrå vid Lapplands arbetskyddsdistrikt Meripuistokatu 16 94100 Kemi	telefon (016) 215 5300 telex (016) 247 507

INTRODUKTION AV STUDERANDE I INLÄRNING I ARBETET PÅ ARBETSPLATSEN

ARBETSPLATS (företag, byggplats)
STUDERANDE (namn, studieskede, t. ex. sv)
ARBETSPLATSHANDLEDARE (namn)

Frågor som skall genomgå

1. presentation av handledare och arbetsledning
2. presentation av byggobjekt
3. verkställande organisation
4. byggobjektets tidtabell och ordningsschema
5. personal- och lagerutrymmen
6. ordning och reda på byggplatsen (hör till allas skyldigheter)
7. förstahjälppberedskap
8. brandsäkerhet, släckningsutrustning, heta arbeten
9. de viktigaste byggmaskinerna och deras användare
10. elinstallationerna under byggskedet
11. arbetsställningarna, utgångarna, trapporna, stegarna (konstruktion), hur man rör sig, underhåll
12. skyddskonstruktioner/ -räcken, skyddslock på öppningar osv.
13. användning av skyddshjälm och övrig personlig skyddsutrustning
14. hälsofarliga ämnen
15. skyldighet att meddela om observerade brister och fel
16. arbetarskyddsorganisationen
17. företagets arbetarskyddsmaterial, byggplatsdirektiv
18. rundvandring på byggplatsen
19. övrigt (som kräver speciell försiktighet)

Att observera

Introduktionen slutförd

Datum

underskrifter

I inlärnin g i arbetet ingår handledning under arbetets gång. Behovet av handledning beror på studieskede, tidigare introduktion antingen vid läroanstalt eller på byggplats och på ifrå gavarande arbete. Beroende på arbetet skall följande faktorer iakttagas:

1. trygga arbetsmetoder
2. användning av mindre maskiner vid behov
3. användning av farliga ämnen vid behov
4. användning av skyddsutrustning vid behov
5. övrigt

Lista på förbjudna arbeten (inom byggnadsbranschen)

Lista på farliga arbeten och förutsättningarna i korthet